

ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ГРИГОРІЯ ВАЩЕНКА ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Будь-який громадянин, що поважає себе, має бути патріотом. Патріотизм – це любов та відданість Батьківщині. Він передбачає не лише словесне вираження, а й підкріплення діями. Адже патріотична людина – це особистість, яка прагне служити своїми діями служити інтересам Батьківщини. У світлі актуальності цієї проблеми, проблеми патріотизму, ідеї Григорія Ващенко мають особливу цінність [4]. Оскільки завдання реформи галузі освіти та створення індивідуальної системи національної освіти, яка б забезпечила розвиток і зміцнення незалежної України, є нині нагальними, і потребують свого вирішення відповідно до вимог часу.

Григорій Григорович Ващенко – видатний український педагог, котрий у своїх педагогічних і психологічних працях розкрив значення і зміст системи виховання [5]. Вболіваючи за справу виховання молоді, вчений розгорнуто опрацював національний виховний ідеал на рівні нової педагогічної системи. У своїх численних працях він спробував обґрунтувати програму, концепцію, методикку і методологію виховання, збагатив педагогіку різноманітними підходами [5]. Також Г. Ващенко сформулював ідеї про те, як саме належить виховувати українського патріота.

Глибоко познайомившись з науковими теоріями відомого лікаря-психолога П. Лесгафта, учений присвятив своє життя педагогічній діяльності. З 1918 р. він працював доцентом Полтавського інституту [2].

У своїх працях Г. Ващенко розкрив свої погляди і знання з психології та педагогіки. Це “Виховання волі і характеру”, “Основи естетичного виховання”, “Виховання любові до Батьківщини”, “Виховна роль мистецтва”, “Тіловиховання як засіб виховання волі і характеру”, “Проект системи освіти в самостійній Україні”, “Система навчання”, “Організаційні форми навчання”, “Загальні методи навчання”, “Виховний ідеал”, “Завдання виховання української молоді”, “Релігія і майбутнє людства”, “Основні лінії у розвитку советської педагогіки і школи”, “Соціалізм й індивідуалізм у світлі християнства”, “Виховання мужності і героїзму” та в багатьох інших наукових і публіцистичних статтях.

Висловлені вченим ідеї не втрачають своєї актуальності й досі. На нашу думку, вони навіть співзвучні з нормативно-правовими документами держави, які спрямовані на реформування в освітній системі. У праці Г. Ващенко “Виховання волі і характеру” [1] (перша частина надрукована вперше у Лондоні в 1952 р., друга – вперше видана в 1957 р. у Мюнхені) подано практичні шляхи реалізації тих завдань, які поставлені у Державній національній програмі “Освіта. Україна

XXI століття”, де зазначено: “Головна мета національного виховання – набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних взаємин, формування у молоді, незалежно від національної приналежності, особистісних рис громадян Української держави, розвиненої духовності, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, економічної культури”. Г. Ващенко як справжній патріот щиро вірив, що наша держава незабаром буде самостійною. Тому з великим натхненням працював над створенням її нової освітньої системи, глибоко усвідомлюючи роль виховання й освіти у державотворенні й оновленні українського суспільства [5].

Не менш активно вчений намагався вивести критерії для виховання українського національного виховного ідеалу. Він порівнював інтернаціоналізм і націоналізм, зазначаючи, що адекватний розвиток національного життя можливий лише при наявності власної національної держави. Саме тому кожна нація прагне створити та зміцнити свою незалежну державу, а коли ж вона поневолена, то бореться за свою незалежність.

Якщо ж говорити про культурну творчість, Г. Ващенко порівнює націю з особистістю, оскільки творчість будь-якої людини є проявом її оригінальних здібностей і властивостей. Даний вияв можливий лише в тому випадку, якщо людина вільна, а саме, коли її оригінальність є найменш обмеженою. Раб, або людина, психіка якої формувалася за спільним для багатьох людей стандартом, творити не зможе [3].

Виходячи із сучасних йому реалій життя української молоді в еміграції, Г. Ващенко обґрунтував свої педагогічні ідеї. Звернення до образу цього видатного українського вченого активізує громадськість, прискорить процес утвердження національної педагогіки, що, в свою чергу, може допомогти українській владі збудувати нову, міцну європейську державу.

Список використаної літератури

1. *Ващенко Г.* Виховання волі і характеру / Г. Ващенко. – Лондон : Вид-во Спілки української молоді, 1952. – 256 с.

2. *Ващенко Г.* Виховний ідеал / Г. Ващенко. – Полтава : Полтавський вісник, 1994. – 192 с.

3. Значення педагогічної спадщини Григорія Ващенка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://book.net/index.php?bid=6429&chapter=1&p=achapter>.

4. Педагогічні ідеї Ващенка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rokim.org.ua/pedagogics/eminent_teachers/vaschenko_pedagogic_ideas/.

5. Педагогічні ідеї Григорія Ващенка як підґрунтя в розбудові національної системи освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ualogos.kiev.ua/toprint.html?id=1777>.